(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει του τίτλου V της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση)

ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ 2003/805/ΚΕΠΠΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 17ης Νοεμβρίου 2003

για την καθολική ισχύ και επίρρωση των πολυμερών συμφωνιών στον τομέα της μη διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής καθώς και των φορέων τους

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 15,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στη Θεσσαλονίκη, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δήλωσε ότι η διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής καθώς και των φορέων τους αποτελεί ολοένα αυξανόμενη απειλή κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Ο κίνδυνος να αποκτήσουν οι τρομοκράτες χημικά, βιολογικά, ραδιενεργά ή πυρηνικά υλικά προσθέτει νέα διάσταση στην απειλή αυτή. Ως εκ τούτου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε ότι η συλλογική προσπάθεια της ΕΕ θα πρέπει να επικεντρωθεί, μεταξύ άλλων, στη μέριμνα για την καθολική επικύρωση και προσχώρηση στις βασικές συνθήκες και συμφωνίες περί αφοπλισμού και μη διάδοσης, και, εφόσον απαραίτητο, στην ενίσχυσή τους.

(2) Στο σχέδιο δράσης για την υλοποίηση των βασικών αρχών μιας στρατηγικής της ΕΕ κατά της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της ανέλαβαν να προωθήσουν, σε πολιτικό επίπεδο, την καθολική προσχώρηση στα μέσα που άπτονται των όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους.

(3) Η διατράνωση αυτής της πολιτικής θα αποτελέσει τον άξονα γύρω από τον οποίο θα στρέφεται η διαπραγμάτευση των θέσεων της ΕΕ στα διεθνή φόρουμ, και, συνεπώς, είναι σκόπιμο να διατυπωθεί ως κοινή θέση του Συμβουλίου,

ΥΙΟΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ:

Άρθρο 1

Οι στόχοι της παρούσας κοινής θέσης είναι:

α) να προωθήσει την καθολική επικύρωση και προσχώρηση, στις ακόλουθες πολυμερείς συμφωνίες και, εφόσον είναι απαραίτητο, να ενισχύσει τις διατάξεις τους, μεταξύ άλλων διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση προς αυτές:

i) συνθήκη για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων και συμφωνίες για τις διασφαλίσεις (NPT),

ii) πρόσθετα πρωτόκολλα του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (πρόσθετα πρωτόκολλα ΔΟΑΕ),

iii) σύμβαση για τα χημικά όπλα,

iv) σύμβαση για τα βιολογικά και τοξινικά όπλα,

v) κώδικας συμπεριφοράς της Χάγης κατά της διάδοσης των βαλλιστικών πυραύλων·

β) να προωθήσει την ταχεία έναρξη ισχύος της συνθήκης για τη γενική απαγόρευση των πυρηνικών δοκιμών.

Τα βασικά αυτά μέσα συνθέτουν το πλαίσιο των προσπαθειών της διεθνούς κοινότητας για τον αφοπλισμό και τη μη διάδοση, οι οποίες συμβάλλουν στη διεθνή εμπιστοσύνη, σταθερότητα και ειρήνη, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της τρομοκρατίας.

Άρθρο 2

Για την επιδίωξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 1, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της προσέχουν ιδιαίτερα την ανάγκη να ενισχυθεί η συμμόρφωση με το καθεστώς των πολυμερών συνθηκών:

— αυξάνοντας την ικανότητα εντοπισμού των παραβιάσεων, και

— ενισχύοντας την εφαρμογή των υποχρεώσεων που απορρέουν από το εν λόγω καθεστώς συνθηκών.

Για το σκοπό αυτόν, δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην καλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση των υφιστάμενων μηχανισμών ελέγχου και, εφόσον είναι απαραίτητο, στη θέσπιση πρόσθετων μέσων ελέγχου καθώς και την ενίσχυση του ρόλου του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, το οποίο φέρει την πρωταρχική ευθύνη για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

Άρθρο 3

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της επικεντρώνουν τη διπλωματική τους δράση στην επιδίωξη των στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 1 και 2, σύμφωνα με τις ακόλουθες λεπτομερείς διατάξεις.

Άρθρο 4

Η συνθήκη για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων (NPT) αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του παγκόσμιου καθεστώτος μη διάδοσης και το ουσιαστικό θεμέλιο για την επιδίωξη του πυρηνικού αφοπλισμού, σύμφωνα με το άρθρο VI. Η επίτευξη καθολικής προσχώρησης στη NPT έχει καθοριστική σημασία. Για το σκοπό αυτό, η ΕΕ:

— θα απευθύνει έκκληση σε όλα τα κράτη που δεν είναι ακόμα μέρη της NPT να προσχωρήσουν ανεπιφύλακτα στη NPT ως κράτη που δεν διαθέτουν πυρηνικά όπλα και να θέσουν όλες τις πυρηνικές εγκαταστάσεις τους και δραστηριότητες υπό τις διατάξεις του συστήματος ολοκληρωμένων διασφαλίσεων του ΔΟΑΕ,

— θα ζητήσει επίμονα από εκείνα τα κράτη που δεν έχουν ακόμα συνάψει συμφωνίες διασφαλίσεων με τον ΔΟΑΕ να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το άρθρο III της NPT και να συνάψουν επειγόντως τις συμφωνίες αυτές,

— θα προωθήσει το σύνολο των στόχων της NPT,

— θα υποστηρίξει το τελικό έγγραφο της διάσκεψης αναθεώρησης της NPT του 2000, καθώς και των αποφάσεων και του ψηφίσματος που εξέδωσε η διάσκεψη αναθεώρησης και επέκτασης της NPT του 1995,

— θα προωθήσει την περαιτέρω εξέταση των διασφαλίσεων ασφάλειας,

— θα προωθήσει μέτρα που θα διασφαλίζουν ότι πράγματι θα αποκλείεται οποιαδήποτε εκτροπή της χρήσης πολιτικών πυρηνικών προγραμμάτων για στρατιωτικούς σκοπούς.

Άρθρο 5

Η ΕΕ θεωρεί ότι τα πρόσθετα πρωτόκολλα ΔΟΑΕ αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του συστήματος διασφαλίσεων του ΔΟΑΕ. Καθιστώντας αυστηρότερες τις προδιαγραφές για τη συμμόρφωση, αφενός, και ευκολότερο τον εντοπισμό των παραβιάσεων, αφετέρου, τα πρόσθετα πρωτόκολλα ενισχύουν τη NPT. Για να προωθήσει την παγκόσμια υιοθέτηση και εφαρμογή των πρόσθετων πρωτοκόλλων, η ΕΕ:

— θα ζητήσει επιμόνως την ταχεία επικύρωση των πρόσθετων πρωτοκόλλων από τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις προσχωρούσες χώρες έως το τέλος του 2003,

— θα ζητήσει επιμόνως και από άλλους περιφερειακούς οργανισμούς να πράξουν το ίδιο,

— θα εργασθεί προκειμένου να καταστούν τα πρόσθετα πρωτόκολλα και οι συμφωνίες διασφαλίσεων το πρότυπο του συστήματος ελέγχου του ΔΟΑΕ και θα μεριμνήσει για την καθολική προσχώρηση στα πρόσθετα πρωτόκολλα,

— θα ενθαρρύνει την ισχυρή πολιτική και οικονομική στήριξη του έργου του ΔΟΑΕ.

Άρθρο 6

Η σύμβαση για τα χημικά όπλα αποτελεί μοναδικό μέσο αφοπλισμού και μη διάδοσης, του οποίου πρέπει να είναι εγγυημένη πλήρως η ακεραιότητα και η αυστηρή εφαρμογή. Η πραγματική εθνική εφαρμογή έχει ουσιαστική σημασία για την πραγματική λειτουργία της σύμβασης. Για να ενισχυθεί η σύμβαση, η ΕΕ:

— θα ενθαρρύνει τις χώρες που δεν έχουν ακόμα προσχωρήσει ή δεν έχουν επικυρώσει τη σύμβαση να το πράξουν αμελλητί,

— θα ενθαρρύνει όλες τις χώρες που είναι μέρη της σύμβασης να θεσπίσουν αμελλητί τα απαραίτητα εθνικά μέτρα εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένης της ποινικής νομοθεσίας. Τα μέτρα αυτά πρέπει να αντανακλούν το συνεκτικό χαρακτήρα των διατάξεων της σύμβασης,

— θα ζητήσει επιμόνως από τα αφορώμενα κράτη να συμμορφωθούν με την υποχρέωσή τους να καταστρέψουν τα χημικά όπλα και να καταστρέψουν ή να μετατρέψουν τις εγκαταστάσεις παραγωγής χημικών όπλων εντός των χρονικών ορίων που προβλέπονται από τη σύμβαση,

— θα εργασθεί προκειμένου οι απαγορεύσεις των χημικών όπλων να κηρυχθούν διεθνώς δεσμευτικοί κανόνες του διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 7

Η σύμβαση κατά των βιολογικών και τοξινικών όπλων (BTWC) αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της προσπάθειας να απαγορεύεται η χρήση βιολογικών ουσιών ή τοξινών ως όπλων. Η ΕΕ εξακολουθεί να υποστηρίζει την αρχή της επαλήθευσης εκ μέρους της BTWC.

Προκειμένου να ενισχυθεί η σύμβαση, η ΕΕ:

— θα καταβάλει ιδιαίτερες προσπάθειες να πείσει τα κράτη που δεν έχουν ακόμα προσχωρήσει ή δεν έχουν επικυρώσει τη σύμβαση να το πράξουν αμελλητί,

— θα εργασθεί για τον εντοπισμό αποτελεσματικών μηχανισμών για την ενίσχυση και την εξακρίβωση της συμμόρφωσης στο πλαίσιο της BTWC,

— θα εργασθεί για να εξασφαλίσει συγκεκριμένα αποτελέσματα από τις ετήσιες συνεδριάσεις που θα πραγματοποιηθούν μεταξύ 2003 και 2005 για την προετοιμασία της έκτης αναθεωρητικής διάσκεψης του 2006,

— θα δώσει έμφαση, εφόσον είναι απαραίτητο, στην ενίσχυση των εθνικών μέτρων εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένης της ποινικής νομοθεσίας, και του ελέγχου των παθογόνων μικροοργανισμών και τοξινών στο πλαίσιο της BTWC,

— θα εργασθεί προκειμένου οι απαγορεύσεις των βιολογικών και τοξινικών όπλων να κηρυχθούν διεθνώς δεσμευτικοί κανόνες διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 8

Ο κώδικας συμπεριφοράς της Χάγης κατά της διάδοσης των βαλλιστικών πυραύλων αποτελεί σημαντικό εργαλείο κατά της αυξανόμενης διάδοσης βαλλιστικών πυραύλων ικανών να μεταφέρουν όπλα μαζικής καταστροφής. Ο κώδικας θεσπίζει θεμελιώδεις αρχές οι οποίες δεν υπήρχαν στο παρελθόν και αντιπροσωπεύει ένα κρίσιμο βήμα προς έναν πιθανό πολυμερή διακανονισμό για την πρόληψη της διάδοσης των βαλλιστικών πυραύλων. Η ΕΕ:

— θα πείσει όσο το δυνατόν περισσότερες χώρες να τον προσυπογράψουν, ιδίως μάλιστα εκείνες που έχουν δυνατότητες βαλλιστικών πυραύλων,

— θα συνεργασθεί με τα υπόλοιπα προσυπογράφοντα κράτη για την περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή του κώδικα, ιδίως όσον αφορά τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης που προβλέπονται στον κώδικα,

— θα προωθήσει, όπου είναι δυνατόν και ενδείκνυται, την εγγύτερη σχέση μεταξύ του κώδικα και του συστήματος του ΟΗΕ.

Άρθρο 9

Η ΕΕ θα προωθήσει την ταχεία έναρξη ισχύος της συνθήκης για τη γενική απαγόρευση των πυρηνικών δοκιμών, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στην απόφαση 2003/567/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 21ης Ιουλίου 2003, για την εφαρμογή της κοινής θέσης 1999/533/ΚΕΠΠΑ για τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην προώθηση της ταχείας έναρξης ισχύος της συνθήκης για τη γενική απαγόρευση των πυρηνικών δοκιμών (CTBT) ([1]).

Άρθρο 10

Η παρούσα κοινή θέση παράγει αποτελέσματα από την ημερομηνία που υιοθετείται.

Άρθρο 11

Η παρούσα κοινή θέση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 17 Νοεμβρίου 2003.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

F. FRATTINI

([1]) ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 53.